

1944, august 30. [Banská Bystrica.] — „Proklamácia vojenského revolučného vedenia” k príslušníkom slovenskej armády vyhlásená v prvom vysielaní Slobodného slovenského vysielача.¹

Slovenskí dôstojníci, poddôstojníci a vojaci!

Zradcovská vláda povolala nemecké² vojsko, aby potrestala slovenský národ preto, že slovenskí vojaci odmietajú bojovať proti bratskému ruskému národu a ostatným spojeneckým národom.

Títo zradcovia chceli by donútiť slovenského vojaka, aby bojoval proti našim a ruským parašutistom a partizánom, ktorí prišli na Slovensko, aby nám pomohli brániť našu vlasť a našu slobodu proti germánskym násilníkom, proti lupičom, banditom a vrahom nášho národa i celého slovanského ľudu.

Slovenskí vojaci! Videli ste na vlastné oči tie zverstvá, vypálené dediny, beštiálne vraždenie bezbranných detí a žien v Rusku a všade tam, kde vkročil surový nemecký vojak.

Zradcovská vláda vyzvala ústami zapredaného generála Čatloša slovenského vojaka k tejto katovskej práci proti vlastnému národu.

V zastúpení veliteľa slovenského vojska ako časti československej brannej moci, generála Viesta, vyzývam vás:

Vojaci, postavte sa na odpor nemeckým obsadzovacím jednotkám, bojujte tvrdo a neúprosne proti votrelcom, zachovajte najprísnejšiu disciplínu a poslušnosť tým veliteľom, ktorí vás povedú proti Nemcom.

Vyzývam vojakov záložníkov, aby sa okamžite hlásili v najbližších kasárňach. Súčasne vyzývam žandárstvo, políciu a finančnú stráž, aby sa okamžite pripojili k obrane vlasti.

V tomto hrdinskom boji za vlasť a za slobodu národa podporujú nás mohutné a na všetkých frontoch vífaziace spojenecké armády. Deň čo deň prichádzajú k nám na pomoc hrdinskej sväzy spojeneckých, a najmä sovietskych parašutistov.

Naše skoré vífazstvo je zaistené!

Je len na nás, vojakoch, aby Slovensko bolo pred pustošením a krutým utrpením zachránené.

Vojaci, konajte rýchle s najväčšou rozhodnosťou! Slovenskí vojaci, do boja, chráňte domovinu!

AŤD KSS Bratislava. Nespracovaný materiál. Tlačný leták. — „Cesta ke Květnu”, dok. 43, Praha 1965. O. Laciak, „Slobodný slovenský vysielач”, Bratislava 1961, s. 115—116.

¹ Ako je známe, proklamáciu skoncipoval v noci z 29. na 30. augusta V. Šrobár so zástupcami vojenského ústredia, ktorí ho navštívili v chate na Donovaloch. V banskobystrickom Slobodnom slovenskom vysielачi ju prečítal v prvom vysielaní 30. 8. 1944 o 11. hod. pplk. M. Vesel.

Proklamácia je skoncipovaná v mene pplk. J. Goliána, ktorý hovorí „v zastúpení veliteľa slovenského vojska ako časti československej brannej moci, generála Viesta”.

² Text proklamácie, ktorý publikuje v knižke uvedenej v citácii O. Laciak podľa záznamu vysielania na želatínovej platni, odlišuje sa v niekoľkých prípadoch od textu letáku, ktorý sme použili ako predlohu. Ide o nepodstatné maličkosti s výnimkou prvej vety, ktorá u Laciaka znie takto: „Zradcovská vláda povolala maďarské a nemecké vojsko...”